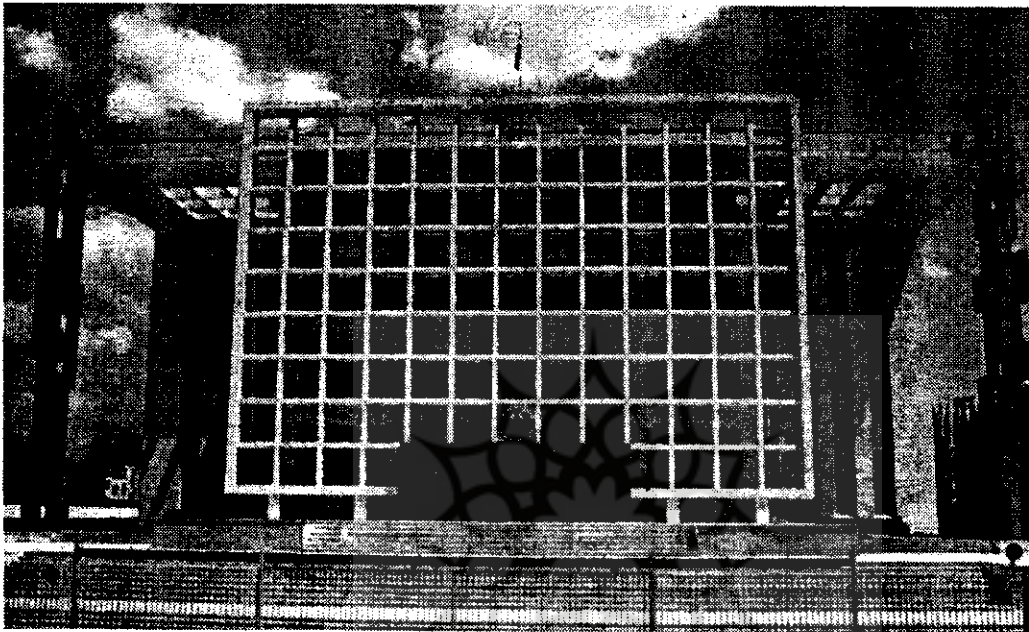

روح‌یابی از مذاکرات در

خُانَهُ مِلت

اصلاحات به معنی

اجرای درست قانون اساسی است

- ۱- تعریف اصلاحات چیست؟
- ۲- اصلاحات در کدام چارچوب؟
- ۳- بینش اصلاحات چیست؟
- ۴- ارزیابی از پیشرفت اصلاحات؟
- ۵- موانع اصلاحات چیست و این که موانع، جنبه درونی دارد یا ناشی از عوامل خارجی است؟
- ۶- اصلاحات در چارچوب مردم‌سالاری دینی و تأثیر آن در روند دینی‌شدن یا "دین‌گریزی" جامعه چگونه بوده است؟
- ۷- شیوه‌های مناسب پیشنهادی برای پیشرفت پروژه اصلاحات چه می‌باشد؟

صن‌ورت فعال‌ترشدن اصلاحات

یکی از نمایندگان عضو فراکسیون مشارکت در رابطه با "اصلاحات" و روند حرکت آن معتقد است که بایستی اصلاحات فعال‌تر پیش برود. اما از طرف دیگر می‌گوید که اگر حرکت اصلاحی تند شود با واکنش‌هایی روبه‌رو

از آن جایی که پیرامون اصلاحات و روند پیشرفت آن بحث‌های متفاوتی مطرح است بر آن شدیم تا در این شماره با نمایندگان محترم در مورد پروژه اصلاحات گفت‌وگویی داشته باشیم.

نظرات متفاوتی از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی عنوان گردید. برخی معتقد بودند اصلاحات تدریجی است و پیشرفت قابل ملاحظه‌ای دارد و بعضی به بن‌بست رسیدن آن را گوشزد می‌کردند. نماینده‌ای می‌گفت اصلاحات در قالب قانون اساسی امکان‌پذیر است و می‌تواند ادامه داشته باشد و دیگری اصلاحات را گریزناپذیر و در روند جهانی‌شدن توصیف می‌نمود. البته هر کدام دلایل خاص خود را هم داشتند. به دلیل آن که نگاه به اصلاحات و تئوری‌های موجود از اهمیت خاصی برخوردار است و در مسیر حرکت اجتماعی ملت ایران روندی نو و تازه تلقی می‌شود، صرفاً به بیان نظریات اکتفا گردیده بدون آن که از نمایندگان مورد گفت‌وگو نامی برده شود و فقط به پاره‌ای گرایشات اشاره شده تا امکان جمع‌بندی سودمندتری برای خوانندگان عزیز فراهم گردد. سؤالاتی که مطرح شد بدین قرار است:

خواهد شد. از این نماینده سؤال شد:

س - آیا واکنش‌ها اجتماعی بوده و به این دلیل است که مردم حاضر به هزینه کردن نیستند و یا به عبارتی کوشش اجتماعی اصلاحات کند است؟
ج - این واکنش از سوی جریان‌های افراطی است که در صورت حرکت‌های رادیکال از سوی اصلاح‌طلبان، جامعه را به بحران می‌کشند و حتی ممکن است دست‌آخر به سوی حرکت‌های نظامی و ترور هم‌رو می‌آوردند. بخصوص که شایعاتی مبنی بر فعال شدن "شبکه قتل‌های زنجیره‌ای" هم شنیده می‌شود.

س - نظرتان نسبت به روند حرکت‌های خاتمی چیست؟

ج - خود آقای خاتمی خیلی امیدوار است.

س - به نظر می‌رسد آقای خاتمی و همچنین آن‌هایی که دارای سوابق مبارزاتی بوده‌اند، به حرکت تدریجی اصلاحات امیدوارند، چنانچه آقای خاتمی گفت "آینده از آن نواندیشی دینی است." در این راستا، آیا پیگیری "اخطار قانون اساسی" امکان‌پذیر است؟

ج - پیگیری اجرای آن قانوناً امکان‌پذیر است.

س - آیا تحریکات جریان‌های افراطی و محافظه‌کار به جو یأس و ناامیدی از اصلاحات دامن نمی‌زند؟

ج - کارهای افراطی جریان‌ها، گسست آن‌ها را با جامعه زیاد می‌کند.

مجلس ناکارآمد، دولت ضعیف

نظرات یک نماینده عضو فراکسیون کارگزاران:

- مجلس ششم بسیار ناکارآمد و ضعیف است. این مجلس نه موافق دارد و نه مخالف، مجلس پاشیده است. دولت اصلاحات ضعیف است - در مقایسه با دولت در دوره آقای هاشمی می‌بینیم که این دولت توان کافی ندارد (ستاری فر در مقایسه با نجفی)

- گفته شد این مقایسه اساساً درست نیست چرا که در زمان تصدی آقای هاشمی سایر قوا با قوه مجریه هماهنگ بودند اما الان وضع به این گونه نیست و مشکلات دیگری هم وجود دارد؟ این نماینده گفت:

- ولی مشکل آقای خاتمی قانون نیست. قانون به دولت اجازه کار می‌دهد اما دولت از توان کافی برخوردار نیست. وی ضمن نقل قول از امام جمعه کرم‌ان در ابتدای انقلاب که نارسایی‌ها را به گردن استکبار جهانی می‌انداختند و ایشان گفته بود "امدیم و استکبار جهانی تا ابد نوطئه کرد تکلیف ملت چه می‌شود؟" گفت: بنابراین امدیم و مواضع سیر راه دولت خاتمی زیاد بود آیا نباید کار کرد؟

این نماینده گفت: - دوم خردادی‌ها زورنالیست هستند و اصلاح‌دوست دارند که همیشه زندانی داشته باشند و جزاً هیچ‌جایی نگه دارند.

- وی همچنین در مورد آزادی زندانیان ملی - مذهبی چنین گفت: نه

دستگیری و نه آزادی زندانیان ملی - مذهبی ارتباطی با موضع‌گیرهای

آقای هاشمی رفسنجانی ندارد. دلیل قضیه هم این است که اگر ایشان در

این رابطه فعال بود وضعیت آقای نوری (وزیر سابق کشور) را تغییر می‌داد.

گفتنی است که این نماینده به جریانی اشاره داشت که در رابطه با

دستگیری‌ها مستقل از آقای رفسنجانی عمل می‌کند.

- سؤال دیگر این بود که نارضایتی مردم را چگونه تحلیل می‌کنید؟

نماینده مخاطب اظهار داشت مردم ما قدرنشناسند. آیا در طول پنجاه سال اخیر هیچ‌گاه در موقعیت خوبی قرار نگرفته‌ایم که رضایت‌بخش باشد.

- پرسیده شد حضور مردم در راه‌پیمایی ۲۲ بهمن با چه تحلیلی بود؟

- پاسخ داد: مردم می‌آیند اما ته دلشان ناراضی هستند.

- سؤال شد: بر سر "مذاکره با آمریکا" می‌گویند اکثراً موافقت یا

اشکارت‌تر بگوییم دو جناح به توافق رسیده‌اند نظر شما چیست؟

- ایشان جواب داد: قطعاً این طور است. آقای هاشمی هم موضعش بر

سر مذاکره با آمریکا روشن است و در طول این دو دهه ثابت بوده است، اما

خیلی از مسایل را نباید زورنالیستی کرد و به مطبوعات کشانید.

تعدد مراکز تصمیم‌گیری عملاً رئیس‌جمهوری را مسلوب الاختیار نموده است

دیدگاه یکی از نمایندگان عضو فراکسیون دوم خرداد

وی نسبت به دولت اصلاحات و روند حرکت می‌گوید: آقای خاتمی می‌توانست مشاورین بهتر و قوی‌تری را برگزیند. وزرا و مشاوران، کارمندان دولت نیستند آن‌ها باید صاحب‌نظر، دارای طرح و برنامه باشند. وقتی به حوزه‌های انتخابیه خود می‌رویم می‌بینیم که نارضایتی مردم در دور دست‌ها بیشتر از قوه اجراییه است تا قوای دیگر. آن‌ها امکانات می‌خواهند مثل راه و غیره.

وی راه حل برخورد با دولت را چنین پیشنهاد می‌کند: متأسفانه مجلس

نسبت به دولت کوتاهی می‌کند. در حال حاضر ۵ نامه برای استیضاح ۵

وزیر به هیأت رئیسه تقدیم گردیده ولی برخلاف قانون ترتیب اثر داده نشده

است. واضح است که استیضاح وزرا رأی نمی‌آورد ولی این حرکت از این بابت

است که ضعف‌ها شناخته شود و همین باعث تقویت دولت می‌شود.

متأسفانه کسانی از افراد جناح اکثریت مجلس مقابل این عمل ایستاده‌اند.

وی به این سؤال که آیا اختیارات قانون اساسی در این شرایط برای

رئیس‌جمهور کافی است یا نه؟ چنین پاسخ داد: قانون اساسی اختیارات

زیادی به رئیس‌جمهور داده است ولی می‌شنویم که ایشان در جلسات

خصوصی امید به شتاب در حرکت ندارند.

سؤال شد: ریشه مشکل در کجاست؟ این نماینده گفت: به نظر می‌رسد

تعدد مراکز تصمیم‌گیری باعث ایجاد روحیه ناامیدی شده است. با وجود

این مراکز یوازی، رئیس‌جمهور عملاً مسلوب الاختیار است. نگرانی

این جاست که این مراکز ظاهراً دم از رهبری به عنوان فصل الخطاب می‌زنند

ولی در عمل بدین گونه نیستند و گاهی رهبری را دور می‌زنند یکی از

تیمات جریان‌های فوق بریدگی نیروها از "مذهب" و "حکومت دینی" است.

روند اصلاحات رضایت‌بخش است

در حالی که برخی از نمایندگان دوم خردادی مجلس ششم را در روند

اجرایی مملکت مؤثر نمی‌دانند، یکی از نمایندگان جناح اکثریت و عضو

فراکسیون مشارکت معتقد است: روند جاری اصلاحات رضایت‌بخش است

زیرا خاتمی درون مردم پذیرش دارد. وی که نگاهی خوش‌بینانه به سیاست

اصلاحات دارد می‌گوید در سیاست بین خوب و بد قرار نداریم، بلکه بین بد و بدتر را باید انتخاب کرد. در حال حاضر باید طوری حرکت کنیم که از افتادن به ورطه فروپاشی جلوگیری شود و امور بخوبی پیش برود. دموکراسی، ماشین آخرین مدل نیست که آن را وارد کنیم، دموکراسی باید در درون مردم به وجود بیاید. مشی خاتمی مورد پذیرش مردم است، وی به زمان انتخابات اشاره کرد که در یک آمارگیری شفاهی در دانشگاه می‌گفتند خاتمی ۱۴ میلیون رأی بیشتر نمی‌آورد اما وی براساس نظرات مردم شهرها و روستاها برآورد بیشتر از ۲۰ میلیون رأی را کرد.

این نماینده ضمن اشاره به حرکت‌های رادیکال و دانشجویی گفت: باید توجه کرد که محافظه‌کاران هم بخشی از جامعه هستند. اما آن‌ها با پنج سال قبل فرق کرده‌اند.

بخشی از قوه قضاییه در دانشگاه سخنرانی می‌کند. این یعنی پاسخگو بودن که جزئی از اهداف اصلاحات بود. توجه کنیم که حرکت‌های تند و افراطی دردی را دوا نمی‌کند. برخی می‌گویند اگر مصدق تندتر حرکت می‌کرد کودتا هم نمی‌شد، البته اطرافیان او هم ایراداتی داشتند. اما باید قبول کرد که شرایط فرق کرده است. مردم خط مشی خاتمی را که نمی‌خواهد به فروپاشی نظام بیانجامد قبول دارند.

وفاق ملی با هر انگیزه‌ای به نفع جامعه است

یکی از نمایندگان عضو فراکسیون دوم خرداد می‌گوید:

حادثه‌ای که در دوم خرداد ۱۳۷۶ اتفاق افتاد و اصلاحات نام گرفت یک مقطع جدید از روند انقلاب بود و به هیچ وجه بیگانه و بریده از جریانات جهانی نیست. در دوره پست مدرنیسم جهان شاهد تحولاتی است، البته جهانی شدن Globalism دارای معایب و محاسنی است. اما این روند الزامی است. اگر مدرنیسم فناوری است، دوره پست مدرن دوره بازگشت به سنت و فرهنگ است. اگر مدرنیته در مقابل سنت است پست مدرن دنبال آشتی با دین است. بشر پس از خطایی که در دوره مدرنیسم مرتکب شد در دوره پست مدرن قصد جبران خسارات ناشی از دوره صنعتی شدن و تخریب محیط زیست را دارد.

پرسیده شد: نقش اصلاحات در روند جهانی شدن چگونه است؟

جواب داد: در جهانی شدن ما یک وظیفه ملی داریم و آن هم ظرفیت سازی است. توجه داشته باشیم قطار اصلاحات به حرکت خود ادامه می‌دهد، توصیه ما به جناح‌های سیاسی و تفکرات اصلاحات بر این است که به صورت علمی به اصلاحات نگاه کنند. سیاسی و با احساسی می‌خواهم بگویم اصلاحات در روند تحولات جامعه ما یک الزام است و سازگاری با روند جهانی شدن الزام دیگر آن. اگر از این رها شود خود غافل شویم هیچ سهمی در مسایل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جهانی شدن نخواهیم داشت.

سؤال شد: لطفاً منظورتان را از جهانی شدن توضیح دهید.

ج: دو گونه برخورد با جهانی شدن مطرح می‌شود که درست نیست یکی برخورد عوامانه و دیگری رد قاطع و مطلق آن را بگوییم ما به برخورد کارشناسانه نیاز داریم. خردگرایی ندارد اتفاق می‌افتد. علمی شدن یا

کارشناسی شدن هم دارد اتفاق می‌افتد. بنابراین جناح‌ها هم باید در این رابطه به توافق برسند و برخورد‌های سیاسی خود را علمی کنند. جناح‌بندی‌های سیاسی و احساسی به سود جامعه نیست. اگر این جناح‌ها به سمت تحزب بروند و کار کارشناسی کنند دعواهای سیاسی کاهش می‌یابد. در این راستا "وفاق ملی" به هر دلیل و حتی در یک مقطع به نفع جامعه است حتی اگر به دلیل مذاکره با آمریکا باشد.

اصلاحات در اهداف خود موفق بوده است

کانون‌های قدرت و بخشی از حاکمیت موانع اصلاحات هستند یکی از نمایندگان عضو کمیسیون قضایی، اهداف اصلاحات را چنین بر شمرد:

۱- روشن شدن افکار جامعه به‌طور عام.

۲- بیداری و روشنگری نسل جوان به‌طور خاص.

۳- حرکت‌های صحیح ملت در جهت بهبود وضع حاکمیت.

وی نتیجه‌گیری کرد که اصلاحات در اهداف خود موفق بوده است زیرا: نسل جوان خواهان اصلاحات بوده و کاملاً در جهت اصلاحات حرکت می‌کند. ثانیاً میزان آراء در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری آقای خاتمی حتی بیشتر از رأی دوره اول هم بود که این موضوع در دنیا بی سابقه است و این نشان می‌دهد که روند اصلاحات کند نشده است.

وی موانع اصلاحات را کانون‌های قدرت و بخشی از حاکمیت می‌داند و می‌گوید: با توجه به موانع، راهی جز این متصور نیست. البته انتخاب وزرا قوی‌تر و مهره‌های کاراتری برای حوزه‌های اجرایی می‌توانست مفید باشد. در حالی که برخی از وزرا اعتقادی به اصلاحات ندارند.

وی در برابر این سؤال که اگرچه وزرا ضعیف هستند اما با رأی مجلس انتخاب شده‌اند می‌گوید: توجه کنید که برخی از وزرا کمترین رأی را آوردند و برخی در لبه پرتگاه قرار داشتند. سؤال می‌کنیم خوب سؤال از وزیر یا حتی استیضاح هم وجود دارد؟ وی می‌گوید شرایط ایجاب می‌کند که استیضاح نشوند و یک مقدار هم رعایت خود آقای خاتمی است. البته حوصله نمایندگان هم خدی دارد. ما با برخی از مدیرکل‌ها و وزرا و مدیران در استان‌ها مشکل داریم.

اصلاحات در بین نیست

یکی از نمایندگان عضو فراکسیون همبستگی معتقد است اصلاحات در حال حاضر در بن بست قرار دارد و مشکل آن در سه عامل است: ۱- برنامه‌ریزی - ۲- عدم انسجام تشکیلاتی - ۳- کوتاهی برخی شخصیت‌های جمهوری. وی می‌گوید اصلاحات چارچوب سیاسی اقتصادی ندارد. دلیل آن این که انتظارات مردم را برآورده نکرده است. تئوری، کنجی و... که سربازان اصلاحات بودند در بن بست هستند. مشکل نسل جوان، اشتغال، طرح سرمایه‌گذاری خارجی، قانون مطبوعات، جرم سیاسی، طرح هیأت منصفه و... معطل مانده است. این نماینده در برابر این سؤال که رئیس‌جمهور چه وظیفه‌ای دارد می‌گوید: رئیس‌جمهور می‌تواند تذکر قانون اساسی بدهد. یا مثلاً وقتی آقای نبازی در رابطه با فیلم شکنجه متهمین قتل‌های

زنجیره‌های مصاحبه می‌کند و پای دفتر یا خود رییس‌جمهور را به میان می‌آورد، آقای خاتمی هم موضع‌گیری کند.

سؤال شد برخی اصلاحات را ملازم با سکولاریزاسیون می‌دانند در حالی که آقای خاتمی شخصاً بر دین و ملازمت دین و حکومت تأکید دارند. ایشان در پاسخ گفت: این هم از آن مواردی است که آقای خاتمی باید از تر خودش دفاع کند. هر چند که دین‌زدایی روندی طبیعی است زیرا مردم عملکرد دینی را دیده‌اند و انتقاد دارند و برخی هم زده شده‌اند.

اصلاحات بازگشت به اصول قانون اساسی است

یکی از نمایندگان عضو فراکسیون اقلیت در تعریف اصلاحات می‌گوید: اصلاحات بازگشت به اصول قانون اساسی است. قانون اساسی مبانی ایدئولوژیک دارد و ادامه می‌دهد: اصلاحات یعنی "اصالت وحی - اقتدار عقل و علم" این دو ویژگی منافاتی با هم ندارند.

سؤال شد: برخی در تعریف اصلاحات می‌گویند یعنی روند مدرنیزاسیون را ببیماییم، برخی هم به این رسیده‌اند که سکولاریزاسیون هم جهت‌الزامی آن است.

ایشان در پاسخ می‌گوید: مدرنیزاسیون یک روند غیرقابل انعطاف ندارد. می‌توانیم لزوماً سکولار هم نباشیم، ولی جهت‌گیری مان با مدرنیزاسیون هماهنگ باشد. در جوامع غربی اصالت وحی را کم‌رنگ کرده‌اند ولی بی‌دینی در جامعه غربی نیست. این نماینده اصرار می‌ورزید که بایستی در به‌کار بردن اصلاحات دقت به خرج داد. مثلاً وقتی در اقتصاد می‌گوییم "قیمت واقعی"، این اصطلاح اصلاً در اقتصاد ایران درست نیست. یا مثلاً وقتی می‌گوییم نهاد مدنی باید بدانیم که نهاد مدنی مولود تکامل جامعه غربی است یعنی احزاب و تشکل‌ها در مرحله‌ای از توسعه جامعه رشد کرده‌اند و نمی‌شود آن‌ها را پیش‌رس به‌وجود آورد. اگر می‌گوییم چرا نهادهای مدنی ما کارایی ندارند دلیلش آن است که بیس‌ریز اند.

گروه‌های دوم خردادی باشد.

آغاز خوب، تداوم ناکارآمد

هرچه جلوتر آمده‌ایم از سرعت اصلاحات کاسته شده است

نماینده دیگری روند اصلاحات را چنین ارزیابی می‌کند:

برنامه اصلاحاتی که از طرف آقای خاتمی پس از انتخابات دور اول مطرح شد زمینه‌های بسیاری برای ملت ایران ایجاد کرد و دست‌آوردهای خوبی هم ابتدای کار به همراه داشت. بحث آزادی‌های سیاسی و فرهنگی، توجه به حقوق شهروندی، فراهم‌شدن زمینه مشارکت بیشتر مردم در تعیین سرنوشت خویش که نماد عمده‌اش در انتخابات دوره ششم مجلس بود به‌وقوع پیوست اما از دو سال قبل این روند رو به کاهش گذاشت و هر چه به جلوتر آمده‌ایم از سرعت اصلاحات کاسته شده است.

وی موانع را چنین برمی‌شمرد: یکی از مظاهر ناکارآمدی اصلاحات موانعی است که بر سر راه مجلس شورای اسلامی که مهمترین نماد اصلاحات است ایجاد کرده‌اند به نحوی که مجلس نمی‌تواند به راحتی از حق قانونی مصرح در اصل ۵۸ قانون اساسی استفاده کند یا آن که مجلس در اعمال بعد نظارتی خود با مشکلاتی روبه‌روست. برخورد با مطبوعات که یکی دیگر از مظاهر اصلاحات است، خود شاهدی بر این مدعاست. بخش عمده‌ای از موانع مطمئناً از روی طرح و برنامه ایجاد می‌گردد و عمدتاً از طریق جریانی اعمال می‌شود که برنامه‌هایش از استقبال و رأی عمومی ملت برخوردار نیست. کسانی که امروز چرخ اصلاحات را کند می‌کنند در یک شرایط آزاد و مطلوب رقابتی توان رقابت را ندارند لذا عرصه رقابت را محدود می‌نمایند. اتهاماتی از قبیل این که نوار مربوط به بازجویی‌های قتل‌های زنجیره‌ای از ناحیه فلان دفتر بوده است یا بازجویان کسانی بوده‌اند که به انتخاب آقای خاتمی آمده‌اند، یا عنایت به این که اصلاً کشف این دمل چرکین در مهمترین مرکز امنیتی کشور از دست‌آوردهای جناب خاتمی است، جز مخالفت علمی با برنامه اصلاحات چه پیامی را در بر دارد؟

مشکل اصلاحات بیشتر بیرونی است تا درونی

یک نماینده دیگر در رابطه با نظر برخی در مورد بی‌سبب اصلاحات می‌گوید اگر مجلس شورای اسلامی تحرک نداشته باشد این به معنای بی‌سبب است. به نظر ایشان مشکل اصلاحات بیشتر بیرونی است تا درونی، هر چند که در درون هم از تحرک کافی برخوردار نیست اما این بی‌سبب بیرونی قوی‌تر است زیرا در مردم حالت باس ایجاد می‌کند. مثلاً نظارت استنبوابی شورای نگهبان موجب می‌شود که آینده مجلس محسوس شود و جه‌سنا عده‌ای جابلوس و منطبق جای نمایندگان واقعی مردم را بگیرند. وی راهکار پیش روی مجلس را در تصویب قوانین در ایجاد مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می‌داند هر چند که به تصویب شورای نگهبان نرسد اما حداقل بیرونده منفی طرف مقابل بر می‌شود. زیرا مردم خواهان دلیل هستند، وی یکی از مشکلات درونی اصلاحات را در نبود تشکیلات قوی و بیس‌پرنده می‌داند و می‌گوید هر چند که حزب جبهه مشارکت تلاش‌هایی می‌کند ولی کافی نیست و تشکیلاتی لازم است که دربرگیرنده همه

تضادهای داخلی و دشمنی‌های خارجی اجازه حرکت باشتاب را نمی‌دهد

وی در توضیح موانع به مشکلات درونی جبهه اصلاحات نیز اشاره کرد: بخشی از موانع اصلاحات هم به آماده نبودن زمینه برای حرکت باشتاب این پروژه مربوط است و هم به افرادی که می‌خواهند اصلاحات را انجام دهند و از آمادگی لازم برخوردار نیستند. بنابراین تضادهای داخلی و دشمنی‌های خارجی توأماً اجازه حرکت باشتاب را نمی‌دهد. این نماینده رابطه بین اصلاحات و دین را چنین توصیف کرده به نظر من بارضی بین برنامه اصلاحات دولت خاتمی و اصلاحات مورد نیاز نظام با واقعیت دین اسلام وجود ندارد.

ان‌هایی که احساس می‌کنند سازگاری بین اصلاحات و اداره کشور مستقن بر ارزش‌های دینی با مشکل روبه‌روست یک دلیلش بی‌اطلاعی آنان است و بخش دیگر آن چهره‌های است که از دین معرفی می‌گردد متعلق بر ناظان دین اسلام نیست.

نهادهایی که حق وتودارند مانع اصلاحاتند

یکی از نمایندگان عضو فراکسیون مشارکت نیز عنوان کرد: اصلاحات در چارچوب قانون اساسی مطرح است اما قانون در مقام تئوری است و در مقام عمل، می بینیم که عملاً نهادهایی مانع اصلاحات هستند که در طی دو دهه در نظام سیاسی کشور جا افتاده اند و حق وتو دارند، مگر آن که دخالت خارجی باشد که به آن هم نمی توانیم خوش بینانه نگاه کنیم.

این نماینده در رابطه با آمریکا و بحث های اخیر اظهار نظر کرد: در حال حاضر شرایط خوبی برای مذاکره با آمریکا وجود ندارد، اما ترس ما از این است که زمانی برسند که به ما حکم کنند وارد مذاکره شویم و در آن شرایط قدرت انتخاب را از دست داده باشیم. به همین دلیل الان معتقدیم که فرصت ها را از دست ندهیم زیرا در انتخابات بین بد و بدتر قرار گرفته ایم. اما عده ای درون فراکسیون دوم خرداد منافع اخروی را مطرح می کنند و شعار مرگ بر آمریکا سر می دهند.

به کارگیری کارشناسان خارج از حاکمیت

یکی دیگر از نمایندگان عضو فراکسیون دوم خرداد ضمن انتقاد از سیستم مدیریتی مملکت اظهار داشت: ضعف آقای خاتمی در این بود که یا را از چرخه مدیران دولتی مطرح، فراتر نگذاشت و درون همان سیستم بوروکراسی موجود ادامه کار داد. اصلاحات ایجاب می کرد که نظام مدیریتی از پایه تغییر کند و حداقل مشاورین زبده تر و کارشناس تری به کار گرفته شوند. وی معتقد است امیرالیاسم درونی ما مدیران بی کفایت دولتی هستند.

این نماینده نقش مجلس را بر "بودجه" بسیار تأخیر توصیف کرد چرا که دو سوم بودجه در دست شرکت های دولتی است و فقط یک سوم آن قابلیت خابه جایی دارد. تازه از آن یک سوم هم به نفع بخش های خاص و شاخصه های دیگر، تأثیرگذاری مجلس به یک حد بسیار ناچیز است.

تأخیر به کارشناسی بیومی وی که سیستم اقتصادی کشور را تاکنون در اقتصاد ناب، آن ها را تا حدی که در نظام های توسعه یافته، توسعه یافته توصیف شده است تشبیه کرد. زیرا اقتصاد ناب، توسعه یافته است و بدون سفر در اصلاحات و دست برداری در بخش های مختلف، اقتصاد را بهبود نمی بخشد. وی در ادامه گفت ما به اقتصاد توسعه یافته رسیده ایم و باید نظارت اقتصادی و نظارت بر بخش های مختلف را برای توسعه اقتصادی و رفاه ملی در نظر بگیریم.

وفاق در راستای اشتغال

این نماینده بر روی بحث تفاهم و وفاق که در روزهای پایانی سال ۱۳۸۰ مطرح گردید تأکید نمود و امیدوار بود که در این راستا بتوان ظرفیتها و اشتغال را که به دستخوش قدرت وارد است مطرح نمود چرا که دو الحاق احزاب با این وجود دارد یکی آن که مجلس عطف

امیدوارانه حرکت نمی کند و دوم آن که احزاب مطرح دوم خردادی، ایدئولوژیک نبوده و در قالب اخلاقیات خاص خود موضع گیری می کنند، به همین دلیل تحلیل ها بیش از آن که واقعی و همه جانبه باشد کلیشه ای بوده و پاسخ گوی نیازهای جامعه ما نیست. وی همچنین اظهار داشت که تحلیل های امیدوار کننده در جامعه متوجه ملی - مذهبی ها و همچنین تحلیل های بومی افراد با سابقه سیاسی و دینی و ملی است. این نماینده در جمع بندی سخنان خود گفت: به طور مثال در کشوری نظیر برزیل تمرکز دولتی بالاست ولی دولت در اجرا دخالت ندارد به علاوه آن که دو جناح عمده در آن کشور هستند، اما در چارچوب قانون و تصمیمات دولتی عمل می کنند و بر سر منافع ملی کاملاً یا یکدیگر توافق داشته و یکسان موضع گیری می نمایند.

کمیسیون امنیت مجلس و راهکار گفت و گو با آمریکا

کاظم جلالی نماینده مردم شاهرود و عضو کمیسیون امنیت ملی در رابطه با "مذاکره با آمریکا" چنین گفت: اولاً بحث رابطه مطرح نیست بلکه بحث گفت و گو است.

وی اشاره کرد در کمیسیون یا حضور مسئولین وزارت امور خارجه بحث هایی صورت گرفته است و توضیح داد: ما سه دوره را پشت سر گذاشته ایم: دوره اول ریاست جمهوری کلینتون که آمریکایی ها پیش شرط هایی را برای گفت و گو قرار می دادند ولی از جانب ایران اراده ای برای گفت و گو نبود. دور بعدی دوره دوم ریاست جمهوری کلینتون بود که خانم البرایت عذرخواهی کم رنگی از مردم ایران کرد و خواستار گفت و گو بی بدون قید و شرط شد. دوره سوم که مقطع فعلی است، اساساً آمریکایی ها هیچ گونه تمایلی جهت گفت و گو از خود نشان نمی دهند و مواضع آن ها خصمانه و برخوردگرانه است. نمونه آن مصوبات اخیر شان در خصوص منع رفت و آمد توریست ها و دانشجویان ایرانی است که چنین برخوردی در هیچ کشوری وجود ندارد. گفت و گوی عملی نام گرفته یک موضع جدی است.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در تحلیل از همان موضع گیری ها و مواضع آمریکا بر روی یک مسأله اجتماعی و اقتصادی اشاره کرد. وی گفت: در نظام های توسعه یافته، توسعه یافته است و بدون سفر در اصلاحات و دست برداری در بخش های مختلف، اقتصاد را بهبود نمی بخشد. وی در ادامه گفت ما به اقتصاد توسعه یافته رسیده ایم و باید نظارت اقتصادی و نظارت بر بخش های مختلف را برای توسعه اقتصادی و رفاه ملی در نظر بگیریم.

راه های تبیین مواضع برخی از آن در بین افکار عمومی آمریکا، با هم گفت و گو و تمهید ها، اتلاف برای صلح، تنش زدایی، مواضع چارچوب دار منطقی هستند که بایستی با راهکارهای منطقی برای مردم آمریکا و بخشی از هیأت حاکمه آمریکا که نسبت به ایران مواضع نرم تری دارند تبیین شود.

نهضت نقد قدرت

گرزین نایب‌رییس اول کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در نطق پیش از دستور مورخ

۸۱/۲/۱۰ ضمن اشاره به این که جنبش اصلاحی بازگشت‌ناپذیر است به چند نکته اشاره کرد که در این جا به پاره‌های از نکات اشاره می‌نماییم:

۱- اصلاحات یک جریان تکاملی و "زمان‌بر" است و فهم فراگیر شهروندان نسبت به پدیده اصلاحات بیمه‌کننده راه است و ضمن بیگانه بودن یا تنگ‌نظری و انحصارطلبی و سیاست‌های محفلی باید با تشکیل جبهه‌ای بلندنظر از تمامی ظرفیت‌ها و قابلیت‌های بارور و بالنده استفاده نمود و ضمن ترمیم رابطه با بدنه اجتماعی از یأس و نومییدی جلوگیری نماییم.

۲- مدیریت اصلاحات علاوه بر پوشش دادن به ضعف‌های تئوریک، ساماندهی و اجرایی باید شتاب بیشتری جهت رهایی از مدیریت هیأتی به سوی مدیریت مدرن بدهد. تحقق این موضع جز با بازخوانی و بازاندیشی و تولید و بازتولید گفتمانی، خودانتقادی عقلانی همراه با خانه‌تکانی امکان‌پذیر نیست... تداوم جنبش اصلاحی ایجاب می‌کند مدیران سفارشی و مدیران نمایشی به زیر کشیده شوند و همچنین لازمه توسعه نهضت نقد قدرت به جای نهضت کسب قدرت، داشتن یک مرکز اندیشه‌ورز برنامهریز و تدوین‌کننده راهبردها در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت با داشتن منشور دقیق و کاربردی اصلاحات (مهندسی مطالبات) می‌باشد. این نماینده ضمن برشمردن شیوه جناح مقابل جنبش اصلاحی یادآوری کرد: پروژه بی‌اعتمادسازی و تخریب و محو جنبش اصلاحی و بی‌خاصیت کردن مجلس شورای اسلامی در امر قانون‌گذاری به‌عنوان نهاد اراده مردم، مردم را به سوی انتخاب الگوهای خارج از نظام سوق خواهد داد.

وفاق و اجماع درونی، تنها راه مبارزه با آمریکا

این عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس تنها راه مبارزه با تهدیدات آمریکا را وفاق و اجماع درونی دانست و گفت: دستگاه‌ها و افراد افراطی با مبنای نظامی صرف و بدون توجه به بازدارندگی سیاسی باید خودشان را تبدیل به هماهنگ کنند و نباید راه را برای یقین‌جویی‌های آمریکا باز کنند. جمهوری اسلامی به بشوایه اعتماد عمومی و همبستگی ملی توانست بحران‌های سخت و شکننده را پشت سر بگذارد... هر چه درستی که باعث سلب اعتماد عمومی شود به امنیت ملی لطمه جبران‌ناپذیری وارد می‌کند.

۲۰ میلیارد دلاری ایران بر اقتصاد آمریکا

شکفتای نماینده مردم رباط کریم در بخش از نطق پیش از دستور خود ضمن انتقاد از مجلس شورای آمریکا که با ۷ رأی موافق از ۲۰۳ رأی ضدور روایت و ورود به آمریکا را برای اتباع هفت کشور از جمله ایران به شدت محدود نموده است آن را اقدامی برخلاف اعلامیه جهانی حقوق بشر و قطعنامه گفت و گوی تمدن‌ها توصیف نمود. ضمن آن که به نقل خبری از مقاله آقای رامیس بیترز وکیل مدافع حقوق بشر اشاره کرد بدین مضمون که ایران آمریکا شده، دانش آموخته‌ترین اقلیت ساکن آمریکا هستند.

آن‌ها نزدیک به ۲۸۰ شرکت عمده سراسری را در آمریکا بنیاد نهاده‌اند و بیشتر از ۴۰۰ شرکت فراگیر ملی را که بخشی از آنان از شرکت‌های بزرگ آمریکا هستند اداره می‌کنند و جمع سهمی که ایرانیان در اقتصاد آمریکا دارند بیشتر از ۴۰۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

مشکلات قانونی بر سر راه معضل بیکاری

سعدایی چهرمی نماینده مردم جهرم و عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور به طرح چند مسأله پرداخت. از جمله گفت رفع معضل فقر و بیکاری با دو مشکل روبه‌روست: اول آن که قانون جلب و جذب سرمایه‌گذاری خارجی پس از نشست‌های متعدد حدود ۲ ماه است که در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد عنایت واقع نگردیده، خصوصاً آن که این معضل به‌عنوان جدی‌ترین تهدید امنیتی آتی کشور است. ثانیاً زمانی که سازمان بازرسی کل کشور را چون شمشیر داموکلس بالای سر مدیران کشور نگاه داشته‌ایم و جرأت و شجاعت مدیریت را از آنان سلب نموده‌ایم و این سازمان با برداشتی کوتاه‌بینانه نگرشی رانته به هر نوع سرمایه‌گذاری دارد. واقعاً ورود به عرصه تولید و سرمایه‌گذاری و حل معضل فقر و بیکاری انتظاری عبث خواهد بود.

این نماینده در نطق خود به بحث در مورد اقدامات مخالفان اصلاحات از جمله محدود کردن فضای آزادی بیان، طرح اتهامات و پرونده‌سازی‌های گوناگون برای مدیران لایق و فعالان سیاسی، سیاسی‌شدن پرونده‌های قضایی و محدودسازی فرصت‌ها و امکانات دولت در عرصه بین‌المللی و پرداخت.

وی راه‌حل نارسایی‌ها را در سپردن امور مردم به مردم و بازکردن دروازه‌ها برای ورود نیروهای جوان، تازه‌نفس و خلاق به عرصه اداره کشور، کاهش تصدی‌گری دولت و اقدام عملی در ارتقای سطح مشارکت مردم و اهتمام بیشتر به امر خصوصی‌سازی ذکر کرد.

محرومیت و خودکشی

حیدری زاده در نطق پیش از دستور در مورد محرومیت موجود در استان ایلام گفت: در هفته اول سال جاری فقط در یک شهر استان ایلام چهار مورد خودکشی وجود داشته است که در صورتی که نقش ویژه مردم در کاهش این استان در هشت سال جنگ تحمیلی غیرقابل چشم‌پوشی است.

تاثیر لابی‌ها در سیاست خارجی

نطق حیدری زاده نماینده مردم اهواز در خصوص منطقه خوزستان به موضوع خبری جمهوری اسلامی با این سؤال آغاز شد که به چه دلیل در فرست‌های موجود آمده در سطح سازغات بین‌المللی استفاده نموده‌اند و توانمندی‌های خود در جهت تقویت امنیت ملی بهره جسته‌اند. وی در ادامه پرسید: آیا دستگاه سیاست خارجی به‌عنوان مرجع دیپلماسی تنظیم سیاست خارجه، به‌تنبه‌هایی تنظیم این روابط را عهده‌دار است و سوابق یا فرمانده در این دستگاه و لابی‌های متعدد داخلی در این سیستم تا چه حد بر سیاست‌گذاری خارجی تاثیرگذارند و این که آیا اساساً وزارت خارجه قدرت

مطالبات قوی در چارچوب قانون اساسی

وی در بخش دیگری از نطق خود به پیگیری مطالبات معطل مانده اشاره کرد که از جمله آن‌ها پیگیری اصل ۱۵ و ۱۹ قانون اساسی است که به طور شفاف از مطالبات قوی در چارچوب حفظ وحدت ملی و احترام به فرهنگ اقوام مختلف در ایران اسلامی سخن به میان آورده، همچنین تعریف شفاف از جرم سیاسی، آزادی‌های مصرح در قانون اساسی، تشکیل احزاب، سندیکای کارگری، اتحادیه‌ها و... می‌تواند ضمن کنترل نظام‌مند قدرت از بروز خودکامی و خودمحوری جلوگیری نماید. این نماینده عضو کمیسیون انرژی مشکل بی‌آبی اهواز را مطرح نموده و کمبودهای استان مانند بهداشت و مدرسه و جا ده و آب شرب روستاها را در کنار شعله‌های سوزان و دود ناشی از تولید بیش از ۲/۵ میلیون بشکه نفت در روز غیرقابل قبول ذکر کرد. چنانچه در کنار کارون مردم چنین تحقیر بشوند و برای جرعه‌ای آب در صف‌های طولی بایستند و به علت سیاست غلط سیاست‌گذاران آب، در حادثه آبادان ۳ نفر کشته و ۶۴ نفر زخمی و بیش از ۳ میلیارد تومان ضرر وارد شود و... طرح انتقال آب به کویت و قطر از سرشاخه کارون در این وضعیت اسفبار اجتماعی ناشی از کمبود آب، دهن کچی و اهانت و جسارت به مردم شریف این خطه نمی‌باشد؟ وی توجه داد که آمار خودکشی، مواد مخدر، قتل و غارت، مسایل امنیتی و بیکاری در استان پیدای می‌کند.

موضوع دیگری که در بخشی از نطق آمده است، مسأله نه صلح و نه جنگ است. وی پرسید پهراستی تا چه وقت مردم خوزستان، کردستان و کرمانشاه باید به تنهایی تاوان این وضعیت را بپردازند. ۱۴ سال از جنگ می‌گذرد، دولت که خود متولی سرمایه‌گذاری بنیادین است در بسیاری از موارد حاضر به سرمایه‌گذاری نیست تا چه رسد به بخش خصوصی. استان‌هایی که قبل از پیروزی انقلاب از نظر شاخص‌های توسعه در رتبه ۱۳ ر داشتند جای استان خوزستان که رتبه دوم را داشت گرفتند، این است سزای استان خوزستان است؟

حکومت خودگردان فلسطینی است

مهندس طاهری نجف‌آبادی عضو کمیسیون انرژی در نطق با فلسطین و در نطق قبل از دستور اطلاعیه‌ای را منتشر کرد که در آن به دولت آمریکا و لابی یهود آمریکا به فکر مصالح منتهی در بند دیگری از پیام آمده است: «به مردم مظلوم فلسطین تسلیت عرض می‌کنم که هر چند خانه و کاشانه و همسایه‌ها و سرزمین‌ها و سرزمین‌های از شما آواره شده‌اند ولی بالاخره ادامه درگیری‌ها، و خونریزی‌ها موجب تلفات بیشتر و خسارت‌های فراوان می‌شود و خانواده‌های شما امنیت و آرامش ندارند پس می‌بایست دلسوزان شما از باب ضرورت در فکر صلح عادلانه باشید به گونه‌ای که مصالح ملت فلسطین و آوارگان آنان تامین گردد. (و این ججوا للمسلم فاجیح لها و توکل علی الله انقال ۶۱)

تشکیل دولت مستقل فلسطینی با همه امکانات

این که دولت غاصبت فلسطین اصل باشد و صاحبان اصلی سرزمین فلسطین تحت حمایت آنان باشد و حکومت نیم‌بند به نام خودگردان داشته باشند ظلمی است آشکار و اهانتی است به مردم مظلوم فلسطین. آنان باید حداقل یک دولت مستقل فلسطینی و با همه قوا و نیروها و ادوات دفاعی و امکانات به مرکزیت قدس شریف بدست آورند و در این زمینه دولت‌های اسلامی بی‌دریغ به آنان کمک نمایند و سرزمین‌هایی که اسرائیل بعداً از آنان اشغال نموده برگردانده شود.

نماینده مردم نجف‌آباد در مورد وفاق گفت: وفاق با سعه صدر و اغماض و تواضع و تمکین در مقابل خواست به حق مردم ایجاد می‌شود نه این که من و شما انتظار داشته باشیم که همه طرز فکرها به طرف ما بیایند و ما را بپذیرند. وی در ادامه گفت: با رعایت حقوق مدنی مردم در قانون اساسی و توسعه همه‌جانبه فرهنگی و سیاسی و اقتصادی و با ایجاد فرهنگ آزاداندیشی و نقادی به جای فرهنگ مذموم مداحی و چاپلوسی تمام عقول سالم جامعه را در جهت رشد و تعالی نظام به کار ببریم و برای حسن نیت از نخبگان و اندیشمندان حوزه و دانشگاه و مطبوعات و تمام اقشار، رفع هر گونه حصر و حبس و محدودیت بنماییم. آن‌گاه وفاق ملی و واقعی پیش می‌آید و ملتی خواهیم داشت کاتبانم بنیان مروض و هیچ قدرت داخلی و خارجی به کشور آسیبی نخواهد رسانید و این تنها و تنها راه مقابله با تهدیدات آمریکاست و پس.

